

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Лісова політика»

Ступінь вищої освіти - Магістр
Спеціальність **205 Лісове господарство**
Освітня програма «Лісове господарство»
Рік навчання 1, семестр 1
Форма навчання: денна, заочна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання українська

Лектори дисципліни
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка дисципліни в
eLearn

доцент, канд. екон. наук Павліщук Оксана Петрівна
pavlishchuk_o@nubip.edu.ua
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1313>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Лісова політика» є набуття студентами теоретичних знань і практичних навичок щодо формування та реалізації державної політики в галузі лісових відносин, спрямованої на ефективну охорону, збереження, відтворення та збалансоване використання лісових ресурсів.

Вивчення дисципліни «Лісова політика» сприятиме: розширенню світогляду студентів стосовно суті лісової політики, її принципів, цілей, завдань та основних компонентів; поглибленню знань стосовно елементів лісополітичної субсистеми, через які відбувається реалізація інтересів щодо лісу; набуттю теоретичних знань та формуванню практичних вмінь щодо розроблення та реалізації ефективної системи інструментів лісової політики; поглибленню теоретичних знань щодо сутності та завдань державного регулювання й управління у сфері лісових відносин, повноважень різних органів влади та їх функцій у формуванні й реалізації лісової політики; розширенню теоретичних знань та поглибленню практичних вмінь щодо управління лісами на засадах сталого розвитку та механізму практичної реалізації відповідних йому підходів, а також щодо механізму участі громадськості у формуванні та реалізації лісової політики.

Інтегральна компетентність ОП (ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі лісового та мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності ОП (ЗК):

ЗК 1. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 7. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Фахові (спеціальні) компетентності ОП (ФК):

ФК 1. Здатність критично осмислювати проблеми лісового господарства й дотичні міждисциплінарні проблеми та приймати ефективні рішення щодо їх вирішення.

Програмні результати навчання (ПРН) ОП:

ПРН 1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері лісового господарства та є основою для оригінального мислення, забезпечення сталого розвитку та проведення досліджень.

ПРН 2. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та іноземною мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій у сфері лісового господарства.

ПРН 3. Приймати ефективні рішення з питань лісового господарства, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати його розвиток; визначати чинники,

що впливають на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.

ПРН 4. Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

ПРН 5. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері лісового господарства та у ширших контекстах, забезпечувати якість, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

ПРН 8. Розробляти та вдосконалювати технологічні і виробничі процеси, впроваджувати сучасні цифрові технології.

ПРН 9. Визначати критерії ефективності та обирати оптимальну стратегію ведення лісового господарства залежно від зовнішніх та внутрішніх умов.

ПРН 10. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань лісового господарства та дотичних проблем до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПРН 11. Застосовувати сучасні експериментальні та математичні методи, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач лісового та мисливського господарства.

ПРН 12. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій й продуктів лісового та мисливського господарства та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

СТРУКТУРА ДИЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/ практ.)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
1 семестр				
Модуль 1				
Тема 1. Вступ. Теоретичні засади лісової політики	2/2	Знати визначення і зміст поняття «лісова політика»; розуміти місце та складові лісової політики України в контексті державної політики; знати та аналізувати історію розвитку лісової політики за кордоном та в Україні; знати сутність та мету різних рівнів лісової політики та відповідні їм засоби реалізації цілей; знати сучасний стан лісів світу та розуміти світові тенденції у сфері економічного розвитку та збереження довкілля; розуміти сутність державного регулювання у сфері лісових відносин та знати його інструменти.	Виконання практичної роботи «Лісова політика в контексті світових тенденцій у сфері економічного розвитку та збереження довкілля» та її захист. Виконання самостійної роботи з оцінювання стану лісів світу на основі даних FAO та визначення пріоритетів міжнародного рівня лісової політики.	9
Тема 2. Основні принципи, компоненти,	2/2	Розуміти, хто є суб'єктами лісової політики та знати їхні інтереси щодо лісів і ведення лісового господарства;	Виконання та захист практичної роботи «Основні поняття лісового законодавства.	9

Тема	Години (лекції/ практ.)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
цілі та задачі лісової політики		<p>знати та вміти застосувати принципи лісової політики;</p> <p>знати компоненти лісової політики та засоби їх практичної реалізації;</p> <p>вміти формувати цілі та задачі лісової політики;</p> <p>розуміти умови реалізації цілей та задач лісової політики в Україні у розрізі загальнодержавних пріоритетів України, ресурсно-економічних, екологічних та соціальних чинників;</p> <p>знати нормативно-правову базу з питань ведення лісового господарства;</p> <p>розуміти та вміти трактувати основні поняття лісового законодавства;</p> <p>розуміти порядок розроблення та затвердження нормативно-правових актів із ведення лісового господарства;</p> <p>вміти приймати рішення задля належного правозастосування вимог нормативно-правових актів із ведення лісового господарства.</p>	Узагальнення лісової законодавчої бази». Виконання самостійної роботи щодо аналізу лісової стратегії Європейського Союзу.	
Тема 3. Інструменти лісової політики	2/2	<p>Знати сутність та типологічну характеристику інструментів лісової політики України;</p> <p>знати особливості європейської класифікації інструментів лісової політики;</p> <p>вміти аналізувати сильні та слабкі сторони чинної системи інструментів лісової політики України;</p> <p>вміти обґрунтовувати доцільність та застосовувати на практиці інструменти лісової політики для реалізації її цілей та задач.</p>	Виконання та захист практичної роботи «Аналіз інструментів лісової політики України». Виконання самостійної роботи щодо аналізу інструментів лісової політики, спрямованих на збереження та використання лісів.	9
Тема 4. Роль і функції держави у формуванні та реалізації лісової	2/2	<p>Розуміти роль держави у забезпеченні умов для розвитку лісової галузі;</p> <p>знати перелік та сутність функцій держави у</p>	Виконання практичної роботи «Державне регулювання та управління у сфері лісових відносин. Повноваження	8

Тема	Години (лекції/ практ.)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
політики		<p>формуванні та реалізації лісової політики;</p> <p>знати принципи формування державних інституцій, відповідальних за ліси;</p> <p>вміти аналізувати розподіл державних функцій у сфері управління лісами в Україні;</p> <p>знати особливості різних моделей управління державними лісами (комплексної, роздільної, передачі повноважень);</p> <p>знати повноваження органів законодавчої та виконавчої влади у сфері лісових відносин та вміти з урахуванням цього приймати ефективні управлінські рішення;</p> <p>знати етапи реформування організаційної структури державних органів управління та господарювання в лісовій галузі країн із перехідною економікою;</p> <p>розуміти пріоритети реформування системи управління лісами та лісовим господарством України;</p> <p>знати та аналізувати міжнародний досвід формування системи управління лісами і лісовим господарством.</p>	<p>органів законодавчої та виконавчої влади у сфері лісових відносин» та написання тестового контролю за її результатами.</p> <p>Виконання самостійної роботи з питань зарубіжного досвіду формування системи управління лісами і лісовим господарством.</p>	
Модуль 2				
<p>Тема 5.</p> <p>«Сталий розвиток» та принципи управління лісами на засадах сталого розвитку</p>	2/2	<p>Знати сутність поняття «сталий розвиток», а також екологічні, економічні, соціальні та політичні аспекти сталого розвитку;</p> <p>розуміти глобальні цілі сталого розвитку;</p> <p>знати сутність концепції управління лісами на засадах сталого розвитку, чинники її формування та пріоритети;</p> <p>знати принципи управління лісами на засадах сталого розвитку;</p> <p>знати критерії та індикатори управління лісами</p>	<p>Виконання та захист практичної роботи «Концепція управління лісами на засадах сталого розвитку: екологічний, економічний та соціальний аспекти» (на основі інформаційного постеру).</p> <p>Виконання самостійної роботи з питань: формування концепції управління лісами на засадах сталого розвитку в рамках європейських ініціатив щодо охорони</p>	12

Тема	Години (лекції/ практ.)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
		<p>на засадах сталого розвитку як інструмент лісової політики та вміти їх застосовувати на практиці;</p> <p>розуміти міжнародні зобов'язання України в контексті забезпечення управління лісами на засадах сталого розвитку;</p> <p>вміти забезпечувати імплементацію концепції управління лісами на засадах сталого розвитку в систему управління лісами та лісогосподарювання в Україні.</p>	<p>та захисту лісів Європи; аналізу стратегічних пріоритетів лісової політики України у розрізі екологічних, економічних та соціальних складових.</p>	
<p>Тема 6. Лісова сертифікація як ринковий інструмент лісової політики</p>	2/2	<p>Знати сутність понять «сертифікація», «стандарт», «лісова сертифікація»;</p> <p>розуміти передумови розвитку лісової сертифікації;</p> <p>знати, хто є сторонами процесу оцінювання відповідності;</p> <p>розуміти типологічну характеристику та значення лісової сертифікації як інструменту лісової політики;</p> <p>розуміти типову структуру процесу лісової сертифікації;</p> <p>розрізняти характерні риси та базові елементи міжнародних схем лісової сертифікації (FSC, PEFC);</p> <p>знати сутність, структуру та вимоги чинних стандартів, що застосовують в Україні у рамках лісової сертифікації для оцінювання відповідності системи ведення лісового господарства встановленим вимогам;</p> <p>вміти застосовувати вимоги лісової сертифікації у прийнятті управлінських та виробничих рішень на підприємствах лісового господарства;</p> <p>знати сучасний стан та розуміти перспективи розвитку лісової сертифікації в Україні.</p>	<p>Виконання та захист практичної роботи «Розроблення стандарту для сертифікації системи ведення лісового господарства на відповідність принципам і критеріям схеми сертифікації».</p> <p>Виконання самостійної роботи щодо аналізу положень чинного FSC національного стандарту системи ведення лісового господарства для України.</p>	11
<p>Тема 7.</p>	3/3	<p>Розуміти актуальність</p>	<p>Виконання та захист</p>	12

Тема	Години (лекції/ практ.)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
Участь громадськості у процесі прийняття рішень щодо управління лісами та лісовим господарством		<p>участі громадськості у формуванні та реалізації лісової політики, зокрема, у прийнятті рішень щодо управління лісами та лісовим господарством;</p> <p>знати, вміти трактувати та забезпечувати практичну реалізацію вимог законодавства України щодо доступу громадськості до інформації, зокрема, про ліси та лісове господарство;</p> <p>знати та вміти трактувати вимоги законодавства щодо участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики, у т.ч. участі у прийнятті рішень щодо лісів та лісового господарства;</p> <p>розуміти форми та засоби участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики, у т.ч. участі у прийнятті рішень щодо лісів та лісового господарства; вміти забезпечувати практичну реалізацію таких засобів у прийнятті рішень щодо лісів та лісового господарства;</p> <p>знати міжнародний досвід громадського лісогосподарювання;</p> <p>вміти забезпечувати належну комунікацію із зацікавленими сторонами щодо питань, пов'язаних із лісами та лісовими господарством;</p> <p>вміти забезпечувати належне інформування, консультування та інші форми взаємодії із громадськістю на підприємствах лісового господарства відповідно до вимог лісової сертифікації.</p>	<p>практичної роботи «Практична реалізація механізму участі громадськості у прийнятті рішень щодо управління лісами та лісовим господарством».</p> <p>Виконання самостійної роботи щодо аналізу відповідальності за порушення лісового законодавства.</p> <p>Виконання самостійної роботи щодо аналізу міжнародного досвіду громадського лісогосподарювання.</p> <p>Опрацювання заходів «public relation» для покращення іміджу лісогосподарських підприємств.</p>	
Всього за 1 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здають із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Практичні та самостійні роботи повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу, оформлені згідно з чинним ДСТУ. У випадку виявлення взаємного копіювання робіт студентами й відправлення їх на перевірку, такі роботи не підлягають оцінюванню та надалі повторно мають бути виконані студентами відповідно до нового індивідуального завдання.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись індивідуально (у т.ч. в онлайн формі) за погодженням із адміністрацією.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів, заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні джерела

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. Київ : Преса України, 1997. 80 с.
2. Лакида П. І., Павліщук О. П., Карпук А. І., Кравець П. В. Лісова політика : навч. посіб. Корсунь-Шевченківський : ФОП Майдаченко І. С., 2019. 227 с.
3. Лакида П. І., Павліщук О. П., Кравець П. В. Лісова політика : підручник. Київ : ФОП Ямчинський О. В., 2021. 280 с.
4. Лісова політика: теорія і практика : монографія / Синякевич І. М. та ін. ; за ред. І. М. Синякевича. Львів : ЛА «Піраміда», 2008. 612 с.
5. Лісовий Кодекс України : постанова Верховної Ради України від 21.01.94 р. № 3852-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>.
6. Синякевич І. М., Дейнека А. М., Соловій І. П. Лісова політика : підручник / за ред. І. М. Синякевича. Київ : Знання, 2013. 323 с.
7. Синякевич І. М. Лісова політика : підручник. Львів : ЗУКЦ, 2005. 224 с.

Додаткові джерела

1. Довідник з лісового фонду України за матеріалами державного обліку лісів станом на 01.01.2011 року. Ірпінь, 2012. 130 с.
2. Екологізація лісокористування в контексті подолання глобальних екологічних загроз : монографія / Синякевич І. М. та ін. ; за ред. І. М. Синякевича. Львів : Камула, 2014. 592 с.

3. Інституційна розбудова лісової сертифікації в Україні / Кравець П. В. та ін. ; за ред. П. В. Кравця. Київ : ННЦ ІАЕ, 2009. 250 с.
4. Карпук А.І. Економічне регулювання лісокористування в ринкових умовах : монографія. Луцьк : ПВД «Твердиня». 2012. 492 с.
5. Лакида П. І., Кравець П. В. Лісова політика України в перехідний період: проблеми та стратегія. Аграрна наука і освіта. Київ, НАУ. 2001. Т. 2. №1-2. С. 95–99.
6. Лісова політика України. Умови реалізації та пріоритети / М. Попков та ін. Правозастосування в лісовому господарстві України. 2013. URL: http://lespravo.com.ua/art/325-Lisova_politika_Ukraini._Umovi_realizacii_ta_prioriteti/.
7. Массей Е. Досвід Європейського Союзу в адаптації до зміни клімату та застосування його в Україні : матеріали проєкту «Сценарії зміни клімату та безпеки в регіоні Східної Європи», 2012 р. 40 с. URL: <http://www.osce.org/uk/ukraine/104020?download=true>.
8. Павліщук О. П., Кравець П. В. Взаємодія із зацікавленими сторонами згідно з FSC національним стандартом системи ведення лісового господарства для України. *Ukrainian Journal of Forest and Wood Science*. 2020. Vol. 11. № 1. Р. 55-65. URL: <https://doi.org/10.31548/forest2020.01.055>.
9. Павліщук О. П., Кравець П. В. Стратегічні пріоритети лісового господарства України в контексті «зеленої» економіки. *Економічний простір*. 2015. № 103. С. 227–238.
10. Павліщук О. П., Сторчоус О. В. Лісова сертифікація за вимогами FSC національного стандарту для України: можливості для зацікавлених сторін : практ. посібн. URL: <https://ua.fsc.org/ua-uk/forest-management-certification>.
11. Підліснюк В. Сталий розвиток суспільства: 25 запитань та відповідей : посіб. Київ : Поліграф-експрес, 2001. 28 с.
12. Поляков М. О. Права власності як засіб лісової політики. *Науковий вісник НАУ*. Київ : НАУ, 2000. № 25. С. 88–94.
13. Полякова Л. В. Моделі управління державними лісами. URL: <https://ekoinform.com.ua/?p=5208>.
14. Проблеми доступу місцевого населення до лісових ресурсів та незаконні рубки в лісах Карпат і Західного Полісся : монографія / Чернявський М. В. та ін. ; за ред. М. В. Чернявського, І. П. Соловія, Я. В. Геніка. Львів : Зелений Хрест, Ліга-Прес, 2011. 256 с.
15. Самоплавський В. І. Лісове господарство України на зламі тисячоліть. *Науковий вісник НАУ*. Київ : НАУ, 2000. № 25. С. 11–19.
16. Соловій І. П. Політика сталого розвитку лісового сектора економіки: парадигма та інструменти : монографія. Львів : РВВ НЛТУ України, ТзОВ «Ліга-Прес», 2010. 368 с.
17. Сталий розвиток лісового господарства в Україні. URL: <http://sfmu.org.ua>.
18. Стратегічний план розвитку лісового сектору України : матеріали українсько-шведського проєкту. Київ, 2000. 80 с.
19. Таллерт Л., Полякова Л. Організація роботи з громадськістю у лісовому господарстві : метод. посіб. Київ : Атіка, 2008. 140 с.
20. Участь громадськості в управлінні лісовим господарством : практ. посібн. / П. В. Кравець та ін. ; за ред. П. В. Кравця. Київ : Компрінт, 2012. 56 с.
21. Як громади управляють лісами. Досвід громадського лісогосподарювання у різних країнах світу. Львів : ТОК «Галицька видавнича спілка», 2010. 63 с. URL: http://www.forza.org.ua/sites/default/files/communityforestry_ukrweb.pdf.
22. Adaptive forest management in Central Europe: Climate change impacts, strategies and integrative concept / A. Bolte, Ch. Ammer, M. Lof and other. *Scandinavian Journal of Forest Research*. 2009. № 24. Р. 473–482.
23. Communication from the commission to the European parliament, the Council, the European economic and social committee and the committee of the Regions. New EU Forest Strategy for 2030. 2021. 28 p. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52021DC0572>.
24. Global Forest Resources Assessment 2020. Main report. FAO. 2020. URL: <https://doi.org/10.4060/ca9825en>.

25. Kellomäki S., Leinonen S. Management of European Forests Under Changing Climatic Conditions : Final Report of the Project «Silvicultural Response Strategies to Climatic Change in Management of European Forests» (Research notes 163). Finland : University of Joensuu, 2005. 427 p.

26. Merlo M., Paveri M. Formation and implementation of forest policies: a focus on the policy tools mix / *Proceedings of the XI World Forestry Congress*. Antalya, Turkey : FAO, 1997. Vol. 5. Social Dimensions of Forestry's Contribution to Sustainable Development. P. 233–254.

27. Millar C., Stephenson N., Stephens Sc. Climate change and forests of the future: managing in the face of uncertainty. *Ecological Applications*. 2007. № 17 (8). P. 2145–2151.

28. State of Europe's Forests 2020. 394 p. URL: https://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/08/SoEF_2020.pdf.

29. Sustainable Development Goals 2015-2030. URL: <https://www.undp.org/sustainable-development-goals>.

30. The FSC National Forest Stewardship Standard of Ukraine FSC-STD-UKR-01-2019 V 1-0. URL: <https://connect.fsc.org/document-centre/documents/resource/428>.